

NOVÉ ZBRANĚ V PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLCE

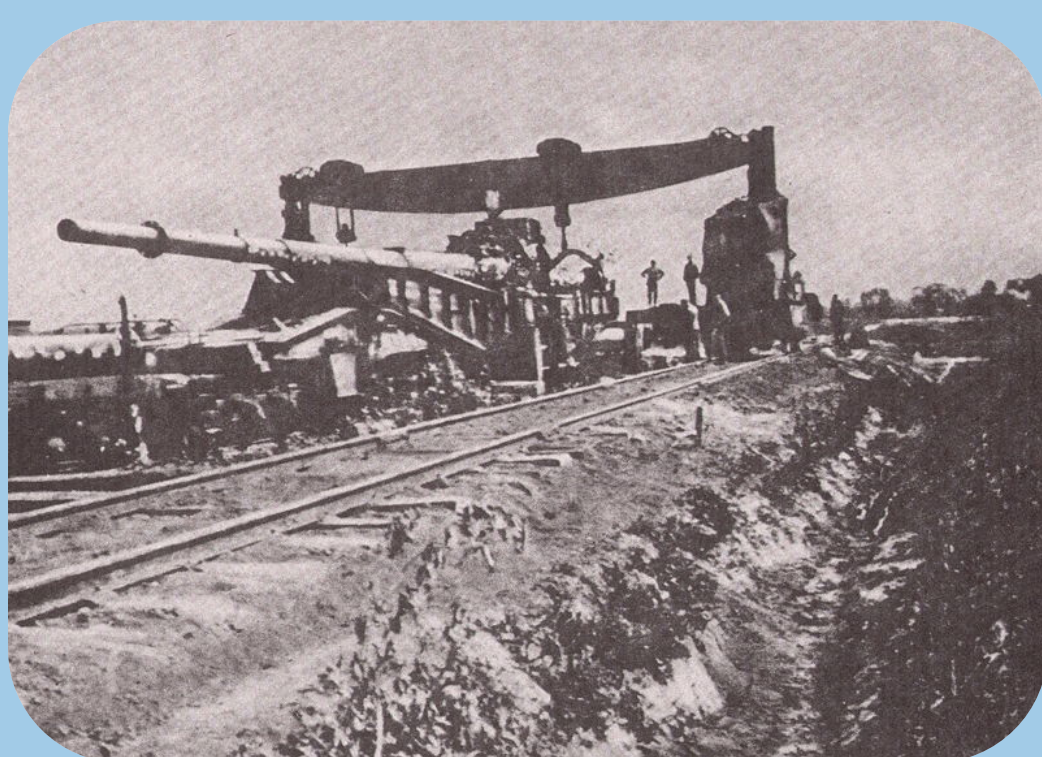
TANKY

Vznik tanků jako nového bojového prostředku byl reakcí na patovou situaci na západní frontě (zákopová válka). První tank vyvinul Brit Ernest Swinton roku 1915. Prvním tankem nasazeným v boji na Sommě roku 1916 byl britský Mark 1. Měl 2 kanóny ráže 57 mm, 7 členů posádky, pancíř 10 mm, rychlost 6 km/hod a dojezd až 30 km. První nasazení bylo zklamáním. Tanky totiž uvízly v kráterech. Úspěšně byly masově nasazeny roku 1917 v bitvě u Cambrai. Od té doby tanky znamenaly materiální i morální oporu pro dohodová vojska. Německá generalita jim však nepřikládala důležitost.

LETADLA

Armáda zpočátku přidělila letectvu úlohu průzkumu. Piloti podávali zprávy o postavení nepřítele a pomáhali navádět dělostřelectvo na cíl. Postupně byla nasazována i stíhací letadla s kulometem vpředu, ovládaným pilotem. Nejúspěšnějším stíhačem byl Němec Manfred von Richthofen s osmdesáti sestřely - známý pod přezdívkou Rudý baron. Nejlepším Čechem byl Alois Jindra s 9 sestřely. Významnou úlohu plnilo nově i bombardovací letectvo ničící obranu a tyl nepřítele. V roce 1917 přistálo poprvé na palubě britské lodi letadlo. Zrodila se nová strategie použitá ve 2. světové válce.

DĚLA

Dělostřelectvo sehrálo od počátku války naprosto zásadní roli. Ničilo postavení nepřítele, demoralizovalo jeho vojáky i civilisty a podporovalo svoji postupující pěchotu. Zpočátku dominovala rychlopalná děla tažená koňmi. Francouzská "pětasedmdesátka" vypálila přes 20 salv za minutu. Pro obléhání pevností byly vyrobeny i mohutné houfnice. Nejznámější německá měla ráži 420 mm a přezdívalo se jí "Tlustá Berta". Rakušané v plzeňské Škodovce vyrobili "Štíhlou Emu" o ráži 305 mm. Na konci války Němci použili tzv. "Pařížské dělo" - 28 metrová hlaveň a obsluha 80 mužů.

STŘELNÉ
ZBRANĚ

K výzbroji vojáka patřila neodmyslitelně puška. Průměrná délka pušky byla 1100 mm, délka hlavně 600 mm, ráže 6,5 - 8 mm, rychlost náboje asi 750 m/s, zásobník na 5 nábojů, (např. Lee-Enfield na 10). Ale ničivější zbraní na frontách byl jednoznačně kulomet rozsévající smrt mnohem rychleji a pomáhající bránit zákopové linie. Nevýhodou byla jeho hmotnost (4-5 vojáků k přemístění) i nutnost chlazení vodou a v zimě glycerínem. Mezi známé značky patřil Maxim, Vickers, Colt Browning, Chauchat. Váha britského Vickers byla 38 kg, kadence 450 ran/min, zásobník 250 nábojů.

CHEMICKÉ
ZBRANĚ

Poprvé použili Francouzi na západní frontě v boji s Němci puškové náboje plněné slzotvorným ethylbromacetátem. Větší plynové útoky provedla německá armáda u Noye Chapelle v říjnu 1914. Skutečný bojový plyn (chlór) použili Němci v dubnu 1915 u belgického města Ypres. Účinek byl šokující, postiženo bylo 15 000 britských a francouzských vojáků, z nichž 5 000 zemřelo. Jako primitivní ochranu používali vojáci ponožky nasáklé močí. Od roku 1916 se plynová maska stala povinnou výbavou vojáků. Chemické boje pokračovaly až do konce války do roku 1918.

Autor: Mgr. Pavel Vaníček
Zdroj obrázků: www.wikipedia.cz